

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗВО "ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА" ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

м. Мукачєво

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА» ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

**Мукачєво
2024**

Наукової бібліотеки мають щоденний доступ до спектру (понад 80 000) електронних наукових видань. Крім того, Наукова бібліотека безпосередньо володіє електронними версіями підручників, електронним версіями праць викладачів (навчально-методичними матеріалами).

Висновки. Таким чином, ЕБ Національного університету «Острозька академія» забезпечує розвиток академічної науки і освіти на основі сучасних інформаційних технологій. Систематична робота з популяризації відкритого доступу до наукової інформації серед викладачів університету та наповнення сховищ електронними версіями публікацій, оптимальна управлінська політика сприяють інтеграції у світове наукове інформаційно-комунікаційне середовище і зростанню показників у міжнародних рейтингах оцінювання його діяльності.

Список використаних джерел

1. Братко М. Структура освітнього середовища вищого навчального закладу. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2015. Вип. 135. С. 67–72.
2. Куліш Ю. Особливості цифрового середовища університетських бібліотек на сучасному етапі. *Укр. журн. з бібліотекознавства та інформ. наук*. 2023. № 11. С. 10–20.
3. Наукова бібліотека / Національний університет «Острозька академія». URL: <https://lib.oa.edu.ua/>.
4. Пасмор Н.П. Електронні бібліотеки як елемент інформаційного суспільства: консенсусні рішення. Імперативи розвитку електронних бібліотек: pro et contra = Imperatives of the Electronic Libraries Development: pro et contra : матеріали міжнар. веб-конф., Харків, 27 берез. 2014 р. Електрон. текстові дані. Харків, 2014. URL: library.nulau.edu.ua/biblioteka/Web-konf2014/Imperatives.pdf.
5. Сенченко Н. Актуальні питання формування цифрових колекцій електронних бібліотек. *Вісник книжкової палати*. 2023. № 1 (318). С. 15–25.

УДК 028.8:615.85:159.98:615.851

**Тетяна ЩЕРБАН,
Ірина БРЕЦКО**
Мукачівський державний університет,
м. Мукачеве

ТЕРАПЕВТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ БІБЛІОТЕРАПІЇ ЯК СУЧАСНОГО МЕТОДУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Бібліотерапія – це форма психотерапії, яка використовує літературу, особливо художню, для покращення психічного стану, розвитку самосвідомості та підтримки в розв’язанні психологічних проблем. Цей метод, який поєднує в собі психологію та літературу, набуває все більшої популярності в сучасному світі. Він виявився ефективним і допомагає людям подолати стрес, тривогу, депресію, а також розвиває їхній емоційний і інтелектуальний потенціал.

Бібліотерапія відома як одна з найстаріших форм терапії, що базується на використанні літератури для покращення психічного стану людини. У сучасному світі вона знайшла новий розквіт, стаючи важливим інструментом для психологічної допомоги. Ця стаття досліджує терапевтичні можливості бібліотерапії, її підходи та ефективність як сучасного методу допомоги в справлянні з психологічними труднощами [3].

Бібліотерапія визначається як використання літератури з метою психологічного або психотерапевтичного впливу на особистість. Цей підхід втілює у собі використання текстів як інструменту для сприяння розвитку особистості, покращення самопізнання, зменшення стресу та вирішення психологічних проблем.

Роль бібліотерапії в психологічній допомозі відіграє важливу роль у психологічній допомозі, сприяючи розвитку саморозуміння, самопізнання та самоприйняття. Вона дозволяє людям відчути себе менш самотніми, знайти співчуття та розуміння у текстах, ідентифікувати себе з персонажами та їхніми переживаннями. Крім того, бібліотерапія може слугувати як інструмент самоствердження та вдосконалення навичок спілкування.

Читання літератури дозволяє людині зосередитися на переживаннях, думках та емоціях персонажів, що може відкрити нові аспекти власної особистості. Подорожуючи за допомогою книг, читач може зрозуміти себе краще, виявити сильні та слабкі сторони. Також, бібліотерапія може слугувати ефективним засобом релаксації та заспокоєння в умовах стресу. Читання може відволікти увагу від проблем та допомогти відновити емоційний баланс. Крім того, книги часто містять позитивні повідомлення, які підтримують оптимізм та підносять настрій [1].

Часто література містить історії або персонажів, які стикаються з аналогічними проблемами, що й читач. Подібні ситуації можуть допомогти відчути себе менш самотнім у своїх переживаннях, а також надати інсайтів та порад щодо того, як краще впоратися з проблемою. Насамперед, цей вид допомоги має вплив на розвиток емпатії та соціальних навичок.

Читання літератури дозволяє крок за кроком відчути та зрозуміти емоції та мотивації інших персонажів. Цей процес сприяє розвитку емпатії та кращому розумінню людських взаємин. Крім того, читання книг про соціальні проблеми може спонукати до рефлексії над суспільними аспектами та моральними питаннями.

Психологічні засади бібліотерапії:

1. Ідентифікація з персонажами. Бібліотерапія дозволяє читачеві відчути емоційне зв'язок з літературними персонажами, що може бути корисним для подолання особистісних проблем. Через ідентифікацію з героями, людина може знайти власні шляхи розв'язання труднощів.

2. Відображення психологічних процесів. Література часто відображає складні психологічні процеси, які можуть стати об'єктом аналізу під час бібліотерапевтичних сесій. Через аналогію з героями та їхніми внутрішніми конфліктами, людина може краще зрозуміти та опрацювати власні проблеми.

3. Експресія та самовираження. Читання літератури може слугувати засобом вираження та розуміння власних емоцій. Відчуття співчуття до героїв і відображення їхніх переживань може допомогти людині зрозуміти власні почуття та досвід.

Підходи до бібліотерапії [2]:

- Бібліотерапія як читання на підтримку: цей підхід передбачає використання літератури для збагачення психологічного стану людини, підтримки у важкі часи та стимулювання розвитку.

- Бібліотерапія як відповідь на конкретні потреби: у цьому випадку бібліотерапія використовується для розв'язання конкретних проблем або досягнення певних цілей, таких як зменшення стресу, підвищення самоповаги або розвиток емоційної інтелігентності.

- Бібліотерапія як самоосвіта: цей підхід передбачає активне використання читання для самовдосконалення, саморозвитку та розширення світогляду.

Ефективність бібліотерапії. Дослідження підтверджують ефективність бібліотерапії в боротьбі з різними психологічними труднощами. Вона може допомогти в лікуванні депресії, тривожності, стресу, панічних атак, а також сприяти покращенню загального самопочуття та психічного здоров'я. Бібліотерапія також може бути ефективним інструментом у роботі з дітьми та підлітками, допомагаючи їм управляти емоціями, розвивати емпатію та встановлювати здорові стосунки.

Бібліотерапія, як сучасний метод психологічної допомоги, має значний потенціал у полегшенні психологічних труднощів та підтримці психічного здоров'я. Її різноманітні підходи дозволяють використовувати літературу як інструмент для розвитку саморозуміння, самоприйняття та особистісного зростання. Зростаюча кількість досліджень підтверджує її ефективність, роблячи бібліотерапію важливим компонентом сучасної психологічної практики.

Список використаних джерел

1. Белова Ю. Ю., Вертипорох Д. Я., Онищенко С. В. Креативне освітнє середовище з використанням інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці вчителя. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки*. 2016. Вип. 137. С. 3-6.

2. Бібліотерапія, як метод психологічної корекції: список книг, кому корисна. URL : <https://ac.org.ua/9521>.

3. Бібліотерапія. Українська бібліотечна енциклопедія. URL: <http://ube.nplu.org/article/Бібліотерапія>.

УДК [004.8:02-025.38]:159.923.2(043.2)

Сергій ЮШИН

м.Київ

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У БІБЛІО-ЛАБІРИНТАХ ЯК ПРОВІДНИК ДЛЯ ШУКАЧІВ ДОСКОНАЛІШОЇ ФОРМИ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ

Конституція України зазначає людину найвищою соціальною цінністю (ст. 3). Сучасна наука ідентифікує еволюцію людини від *Homo sapiens* (людина розумна) до *Homo sapiens sapiens* (людина розумна розумна). Представникам Римського клубу шлях людини до статусу “двічі розумної” підвів її до глобальної катастрофи. Невже *Homo* зізнається, що потенціал

Мотичка В., Прокопович Л. Соціально-комунікаційні тенденції в діяльності бібліотечних установ	75
Назарук Н. А. Рівненська обласна бібліотека для дітей – осередок для творчого навчання та саморозвитку	77
Орлов Д., Петрова А. Роль та значення інформаційно-аналітичного сектору в діяльності наукової бібліотеки Мукачівського державного університету	80
Охріменко Г. Змістово-тематичне наповнення освітньої компоненти «Бібліотечна справа» для здобувачів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (на прикладі Національного університету «Острозька академія»)	82
Патрикей С. Грантова діяльність як перспектива розвитку Рівненської обласної бібліотеки для молоді	84
Петрова А., Орлов Д. Різновиди бібліотерапії	87
Попович Н., Гасуляк С. Виховання культури читання у дітей молодшого шкільного віку	90
Попович Н., Семенчук В. Формування та розвиток літературної компетентності у дітей молодшого шкільного віку	92
Попович Н., Химинець А. М. Специфіка розвитку читацької самостійності дітей молодшого шкільного віку	94
Постельжук О. Книгозбірня як осередок культурного та духовного відродження нації	95
Постельжук О., Климчук В. Віртуальний простір бібліотеки як середовище освіти та самоосвіти студентів-юристів	97
Приходько Н. Просування читання засобами рекомендаційної бібліографії	100
Прокопович Л. Освітня діяльність шкільних та університетських бібліотек	103
Розман І. Роль бібліотечної педагогіки в освіті	106
Русин Н., Мовчан К. Інноваційні підходи та стратегії розвитку бібліотечної педагогіки в сучасній освіті	108
Семенчук В., Веремчук О. Бібліопедагогіка та її роль у формуванні та розвитку читача в умовах шкільної бібліотеки	110
Сідор Ю., Товканець Г. Бібліотека як простір забезпечення доступу до знань, розвитку культури та соціального прогресу.....	112
Теличко Н. Бібліотека закладу вищої освіти як осередок формування інформаційної культури здобувача освіти.....	114
Товканець Г., Свищо С. Виховне значення уроків української мови і читання у початковій школі	116
Трачук Л. Неформальна освіта студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Надвірнянського фахового коледжу	118
Химинець А. М., Прокопович Л. Бібліотечні інноваційні послуги: міжнародний та вітчизняний досвід	120
Чернецька І., Постельжук О. Роль літературного процесу у формуванні емоційного та інтелектуального розвитку дітей та молоді	123
Черніговець Т. Сучасна шкільна бібліотека як інформаційно-освітній простір	126
Шевчук В., Шатрова М. Структура електронної бібліотеки ЗВО (на прикладі наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія»).....	128
Щербан Т., Брецько І. Терапевтичні можливості бібліотерапії як сучасного методу психологічної допомоги	131
Юшин С. Штучний інтелект у бібліо-лабіринтах як провідник для шукачів досконалішої форми самоактуалізації	133
Відомості про авторів	137

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>